

**КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ.
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО**

УДК 351.862:355.58(477)

Ковальчук Тетяна Іванівна,
кандидат політичних наук,
заступник Міністра внутрішніх справ України,
м. Київ, Україна,
ORCID ID 0000-0002-5439-8451

Користін Олександр Євгенійович,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України,
заступник директора ДНДІ МВС України,
м. Київ, Україна,
ORCID ID 0000-0001-9056-5475

Свиридюк Наталія Петрівна,
доктор юридичних наук, доцент,
заступник завідувача науково-дослідної
лабораторії ДНДІ МВС України,
м. Київ, Україна,
ORCID ID 0000-0001-9772-1119

**ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ У СЕКТОРІ ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
В УКРАЇНІ**

У статті зосереджується увага на дослідженні гібридних загроз у секторі цивільної безпеки в Україні. Аналіз охоплює весь спектр напрямів діяльності МВС України, враховуючи напрями діяльності Національної поліції, Національної гвардії, Державної прикордонної служби, Державної служби надзвичайних ситуацій, Державної міграційної служби та сервісних центрів.

Ключовими напрямами дослідження визначено ідентифікацію, рейтингування та ранжування гібридних загроз у сфері цивільної безпеки в Україні. Наголошено, що на сьогодні обґрунтованим є розроблення проектів нормативних актів для врегулювання цього напрямку діяльності.

Ключові слова: *гібридні загрози, сектор цивільної безпеки, ідентифікація, ранжування, протидія гібридним загрозам, система органів МВС, експертне середовище.*

Питання протидії гібридним загрозам у секторі цивільної безпеки займає провідне місце у діяльності органів системи МВС. Проте важливим щодо адекватності такої діяльності є достатньо об'єктивне розуміння реалізації державної політики, спрямованої на протидію гібридним загрозам у зазначеній сфері.

© Kovalchuk Tetiana, Korystin Oleksandr, Svyrydiuk Nataliia, 2019

DOI (Article): <https://doi.org/10.36486/np.2019.3.08>

Метою цієї статті є дослідження проблематики гібридних загроз у секторі цивільної безпеки, особливостей їх ідентифікації, рейтингування та ранжування, з акцентом на визначенні найзначніших, що потребують невідкладної уваги.

Сьогодні в Україні питання, пов'язані з протидією гібридним загрозам, набули великої актуальності та перебувають у центрі суспільної уваги. В останні роки у багатьох наукових роботах значна увага приділяється саме окремим проблемам протидії гібридним загрозам в Україні. Зокрема питання, пов'язані з розробкою напрямів щодо протидії гібридним загрозам, ставали предметом досліджень багатьох відомих учених: Р. Арзуманяна [1], З. Гбур [2], Є. Магди [3], В. Мартинюка [4], В. Предборського [5], І. Руснака [6] та інших [7]. Разом з тим, усвідомлення феномена гібридної війни, а також її масштабів вимагає напрацювання відповідної методології аналізу гібридних загроз, що формує зі свого боку достатній масив знань для формування обґрунтованої та ефективної державної політики щодо протидії гібридним загрозам.

Зростання сучасного суспільства нерозривно пов'язане із запобіганням різноманітним загрозам, які посилюються у період реформування будь-якої сфери життєдіяльності суспільства [9]. Питання протидії гібридним загрозам достатньо широко та комплексно охоплює проблеми національної безпеки. Зазначене, передусім, потребує суттєвого аналізу ситуації, дослідження тих факторів, що спричинюють неспроможність ефективного реагування на протидію гібридних загроз, зокрема у сферах громадської безпеки та цивільного захисту. Водночас об'єктивність та обґрунтованість результатів дослідження потребує відповідної методологічної бази, прийнятності даних, що використовуються в аналізі, та джерел, з яких вони надходять [10]. На сьогодні вкрай важливо виявити ті гібридні загрози, що реально та найбільше впливають на стан безпеки в нашому суспільстві.

Саме таке завдання було визначено групою експертів МВС України, до складу якої увійшли представники департаментів МВС, НГУ та ЦОВВ (НПУ ДПСУ, ДСНС, ДМС), яка під час проведення стратегічних сесій, активно впроваджуючи методи фасилітації й мозкового штурму на предмет ідентифікації гібридних загроз у сфері цивільної безпеки, методологічною базою для проведення подальшого дослідження обрала саме SWOT-аналіз у якості базового. На нашу думку, такий інструмент став підґрунтям для досліджень за напрямом і основою для оцінювання гібридних загроз та подальшого стратегічного планування у зазначеній сфері.

З метою забезпечення рейтингування та ранжування гібридних загроз (які найбільш важливі, які потенційні, які заморожені), розроблено опитувальник для системи органів МВС України як генеральної експертної сукупності (рис.1). Опитування проводилось у режимі ON-LINE шляхом заповнення анкет з дотриманням режиму конфіденційності та без розкриття індивідуальних даних опитуваних. Зазначене експертне оцінювання відображає власний досвід респондентів та обізнаність щодо визначеного предмета опитування. Упроваджена вибірка забезпечила одержання 4001 анкети. Загальна сукупність даних, окрім іншого, передбачає також виділення окремих груп респондентів за ознаками належності до органу системи МВС, регіону, віку, статі та стажу роботи в системі.

Кожен індикатор оцінювався за двома характеристиками: "Ймовірність (Рівень оцінювання)" та "Можливі наслідки (Вплив)" за 3–4–5-бальною шкалою.

№ з/п	РОЗДІЛ 1 Гібридні загрози СГБіЦЗ – ймовірні небажані (негативні) явища (дії) СГБіЦЗ	ЙМОВІР- НІСТЬ			МОЖЛИВІ НАСЛІДКИ			
		висока	середня	низька	катастрофа	критичний стан	тяжкий стан	незначні наслідки
1.	Зниження підтримки України міжнародною спільнотою							
	шляхом:	X	X	X	X	X	X	X
1.1.	необ'єктивного оцінювання ситуації щодо України							
1.2.	підтримки популістських політиків в Європі							
1.3.	інспірування фізичних атак на дипломатичні представництва в Україні							
1.4.	учинення актів наруги над чутливими пам'ятками історії/плюндрування релігійних об'єктів							
1.5.	просування кандидатів (лояльних до країни-агресора) на керівні посади у міжнародних організаціях (у т.ч. недержавних) у сфері безпеки й прав людини							
	з метою:	X	X	X	X	X	X	X
1.6.	зниження довіри до органів системи МВС України							
1.7.	зменшення міжнародної технічної допомоги для реформування органів системи МВС України							
1.8.	зниження ефективності моніторингу безпекової / інформаційної сфери							
1.9.	необ'єктивного оцінювання ситуації зі свободою ЗМІ							
1.10.	використання інструментів міжнародних організацій для безпідставної затримки / арешту громадян України за кордоном							
2.	Отримання патронажу над державою через вплив агресором на органи системи МВС.							

Рис. 1. Анкета щодо виявлення наявності гібридних загроз у секторі цивільної безпеки

Передбачалося, що через значний обсяг анкети, складність питань і короткий час їх осмислення експерти могли припускати помилки у відповідях. Тому для подальшого дослідження необхідним вбачалося обмеження вибірки найбільш якісними та надійними даними, тобто перевірити респондентів на предмет їх логічної помилки. З цією метою при розробленні анкети у різні розділи були внесені запитання, логічно обґрунтованою відповіддю на які було їх оцінювання у характеристиці “ймовірність” як “висока”. Наприклад, “Гібридні загрози є компонентом гібридної війни”, “Унітарність української держави” тощо.

Таким чином, у базовій сукупності подальшого аналізу залишилось 486 анкет лише тих експертів, які надавали логічно узгоджені відповіді, що становить 12,15 %. Незважаючи на те, що після фільтрування даних залишилося 12,15% початкової вибірки, *якість результатів суттєво зросла*. Це можна бачити на такому прикладі: відповіді на питання 39 (розділ 1), яке належить до найбільших загроз, мають наступні розподіли у групі тих, кого відібрали за фільтром відсутності логічних помилок, порівнюючи з тими, хто цей фільтр не пройшов (табл. 1).

© Kovalchuk Tetiana, Korystin Oleksandr, Svyrydiuk Nataliia, 2019

DOI (Article): <https://doi.org/10.36486/np.2019.3.08>

Аналіз за фільтром логічної помилки

		Вибірка		Разом
		ненадійна частина	надійна частина	
39. Контроль агресором контенту у регіонах близьких до бойових дій та прикордонних районів	низька	31,0 %	2,9 %	27,5 %
	середня	51,4 %	17,5 %	47,2 %
	висока	17,7 %	79,6 %	25,3 %
Разом		100,0 %	100,0 %	100,0 %

Як можна бачити, різниця в розподілах є кричущою: 31 % “ненадійних” експертів вказали на низьку ймовірність прояву загрози, в той час як “надійні” обрали цей варіант лише у 3 % випадків. Варіант “висока ймовірність” був обраний ними у 80 % випадків. Ця різниця є не тільки статистично значущою (критерій $\chi_2 = 873.5$, $p < 0.001$), а й величина ефекту є дуже значною (V Крамера = 0.47, $p < 0.001$). Аналогічні тенденції спостерігаються і за іншими важливими питаннями анкети.

Таким чином, обмеження вибірки на основі перевірки логічної помилки є статистично значущим, надійним та репрезентативним.

Відповідно до попереднього аналізу, проведеного експертною групою МВС, ідентифіковано 131 гібридну загрозу у секторі цивільної безпеки, а враховуючи оцінювання експертним середовищем, базова вибірка сформувала можливості для визначення на основі середнього значення рейтингу кожної з ідентифікованих гібридних загроз (рис. 2).

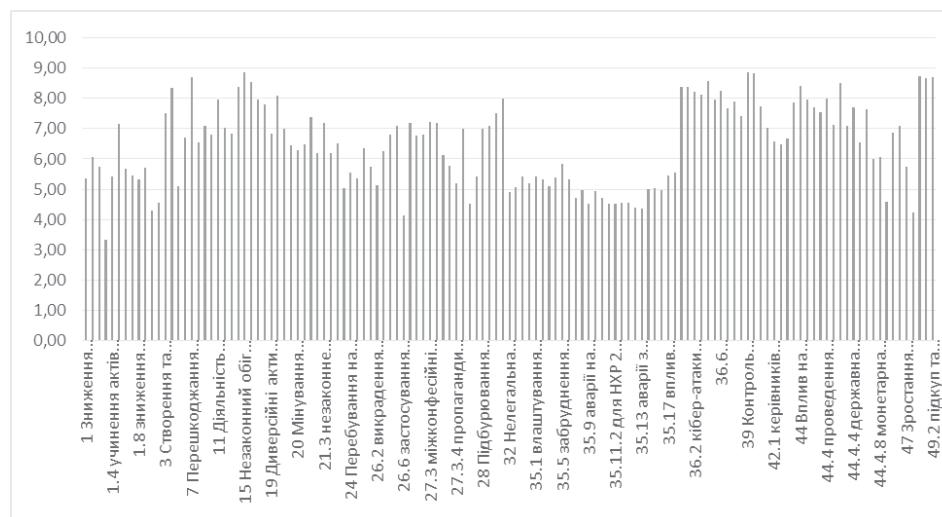

Рис. 2. Рейтинг гібридних загроз у секторі цивільної безпеки

У зв'язку з тим, що гібридні загрози оцінювалися за двома характеристиками “ймовірність” та “наслідки”, подальший аналіз щодо визначення їх рейтингу здійснювався на основі матриці загроз (рис. 3).

© Kovalchuk Tetiana, Korystin Oleksandr, Svyrydiuk Nataliia, 2019

DOI (Article): <https://doi.org/10.36486/np.2019.3.08>

ЙМОВІРНА РЕАЛІЗА- ЦІЯ ЗАГРОЗИ	МОЖЛИВІ НАСЛІДКИ								
	ліквіда- ція	критичний стан			тяжкий стан				незначні наслідки
Висока		T3	T19	T39	T1.5	T27.2	T38	T44.4.1	
		T4	T19.1	T44	T6	T27.3	T40	T44.4.2	
		T7	T19.2	T49	T9	T27.3.1	T41	T44.4.3	
		T8	T26.5	T49.1	T10	T27.3.5	T42	T44.4.4	
		T11	T27	T49.2	T12	T29	T42.1	T44.4.5	
		T13	T28		T21.1	T30	T42.3	T44.4.6	
		T14	T36		T21.3	T31	T42.4	T45	
		T15	T36.1		T22	T36.4	T44.1	T46	
		T16	T36.2		T26.4	T36.6	T44.2		
		T17	T36.3		T27.1	T36.7	T44.3		
	T18	T36.5			T37	T44.4			
Середня	T35.12	T19.3	T35.5	T35.11.4	T1	T5	T26.3	T35.2	
		T20	T35.6	T35.13	T1.1	T21	T27.3.2	T35.7	
		T24	T35.8	T35.14	T1.2	T21.2	T27.3.3	T35.9	
		T26.6	T35.10	T35.15	T1.4	T21.4	T27.3.4	T42.2	
		T35	T35.11	T35.16	T1.6	T23	T27.3.6	T44.4.7	
		T35.1	T35.11.1	T35.17	T1.7	T25	T27.3.7	T44.4.8	
		T35.3	T35.11.2	T35.18	T1.9	T26	T32	T44.4.9	
		T35.4	T35.11.3		T1.10	T26.1	T33	T47	
					T2	T26.2	T34	T48	
Низька					T1.3				
					T1.8				

Рис. 3. Матриця гібридних загроз у секторі цивільної безпеки

На основі оцінювання й застосування матриці загроз здійснено ранжування гібридних загроз із розподілом їх у 4 групи та проведенням рейтингу в кожній групі:

1 група – найзначніші загрози (19). До цієї групи належать загрози, віднесені до сегментів матриці високої та середньої ймовірності та можливих наслідків: ліквідація та критичний стан. Зазначені загрози потребують застосування невідкладних заходів щодо зменшення ризику їх поширення. Прикладом таких загроз є:

- контроль агресором контенту у регіонах, близьких до бойових дій та прикордонних районів (оцінка: 8,87–7,93);
- незаконний обіг ЗБВ (зброї, боєприпасів, вибухових речовин) (оцінка: 8,85–8,64);
- корупція: використання фактів корупції в інформаційній війні (8,66–8,06), підкуп та використання корумпованих чиновників (на компроматі) (8,69–8,34);
- переміщення ЗБВ з невідконтрольної території та району проведення ООС (оцінка: 8,58–8,5);
- використання кібернетичних операцій (8,38–7,98);
- провокування сепаратизму (8,36–9,66);
- диверсійні акти на ОКІ (об'єкти критичної інфраструктури) (6,83–9,21);
- діяльність незаконних збройних формувань (7,95–9,34);

© Kovalchuk Tetiana, Korystin Oleksandr, Svyrydiuk Nataliia, 2019

- поява нових злочинних схем в економічній сфері (7,80–7,59)
- тощо (рис. 4).

Потрібно зазначити, що кожна (із виділених у групі) гібридна загроза потребує окремого аналізу та виявлення певних особливостей. Зокрема, при опитуванні було виділено низку різноманітних проявів кібернетичних операцій у якості гібридних загроз, усі вони були оцінені як найнебезпечніші гібридні загрози у секторі цивільної безпеки. Разом із цим, з широкого переліку видів об'єктів критичної інфраструктури найзначнішою гібридною загрозою у вигляді диверсійної атаки до групи найнебезпечніших віднесено лише склади, арсенали боєприпасів (8,09–10,02) та об'єкти підвищеної небезпеки (хімічно небезпечні, вибухонебезпечні тощо) (7,0–10,15). Проте привертає до себе увагу те, що кібернетичні атаки характеризуються більш високою оцінкою щодо ймовірності (8,38) їх вчинення (прояву цієї загрози), а диверсія на об'єкти критичної інфраструктури насамперед високо оцінена щодо надзвичайних наслідків (9,21) за умови трохи нижчої ймовірності прояву (6,83).

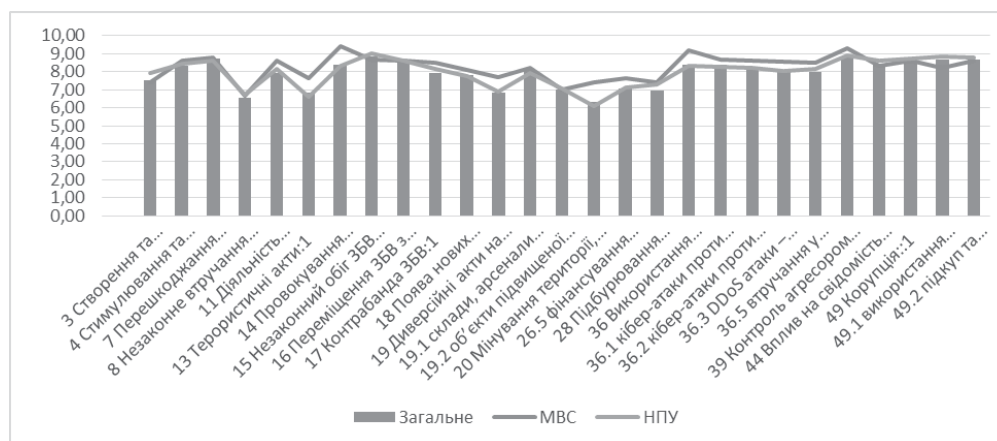

Рис. 4. Найзначніші загрози у секторі громадської безпеки

Крім того, достатньо зрозумілим є високе оцінювання гібридних загроз у вигляді провокування сепаратизму (8,36–9,66) та діяльності незаконних збройних формувань (7,95–9,34). Разом із тим, викликає інтерес віднесення до групи найнебезпечніших гібридних загроз – поява нових злочинних схем в економічній сфері (7,80–7,59).

Подібна деталізація може мати достатньо глибоке продовження аналізу на основі дослідження оцінювання експертами різних правоохоронних органів, різного віку та досвіду роботи, вже не кажучи про важливість такого дослідження у регіональному розрізі, акцентуючи увагу на проблемах окремих регіонів України, потреба такого аналізу є обґрунтованою.

2 група – значні загрози, що потребують контролю найвищого керівництва (64). До цієї групи належать загрози, віднесені до сегментів матриці на перехресті: “висока ймовірність / тяжкий стан наслідків”, “середня ймовірність / критичний стан наслідків”, “низька ймовірність / ліквідація за наслідками”. Зазначені загрози потребують контролю найвищого керівництва. Як приклад, це:

© Kovalchuk Tetiana, Korystin Oleksandr, Svyrydiuk Nataliia, 2019

– зниження підтримки України міжнародною спільнотою шляхом: *просування кандидатів (лояльних до країни-агресора) на керівні посади у міжнародних організаціях (у т.ч. недержавних) у сфері безпеки й прав людини (оцінка: 7,15–6,4)*;

– нагнітання соціально-економічної напруги через економічні інструменти: формування негативного ставлення у населення до системи надання послуг, постачання ресурсів шляхом деструктивної діяльності підприємств/постачальників, на які (через власників) агресор має опосередкований вплив (оцінка: 6,7–7,1);

– діяльність злочинних угруповань, спрямована на поглиблення криміногенного стану та дестабілізацію внутрішньої соціально-політичної ситуації в Україні (оцінка: 7,09–7,42);

– цілеспрямована діяльність організованої злочинності (окремих представників злочинного світу) в інтересах агресора (оцінка: 6,8–7,12);

– експорт на територію України агресором представників кримінального світу (оцінка: 7,03–7,13);

– диверсійні акти на ОКІ (об'єкти критичної інфраструктури): *об'єкти життєзабезпечення (оцінка: 6,44–9,03)*, тощо (рис. 5).

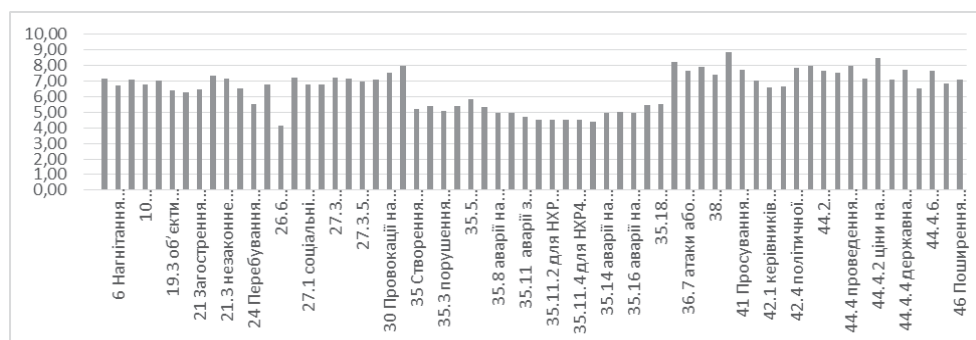

Рис. 5. Рейтинг значних гібридних загроз у секторі цивільної безпеки, що потребують контролю найвищого керівництва

3 група – гібридні загрози, що потребують уваги, але не є першорядними (36). До цієї групи належать загрози, віднесені до сегментів матриці на перехресті: “висока ймовірність / незначні наслідки”, “середня ймовірність / тяжкий стан наслідків”, “низька ймовірність / критичний стан наслідків”. Зазначені загрози не є першорядними, але потребують уваги:

– зниження підтримки України міжнародною спільнотою шляхом (5,36–6,4): необ'єктивного оцінювання ситуації щодо України (6,08–6,02) та підтримки популістських політсил в Європі (5,74–5,13);

– учинення актів наруги над чутливими пам'ятками історії/плюндрування релігійних об'єктів (5,42–4,51);

– зниження підтримки України міжнародною спільнотою з метою: зниження довіри до органів системи МВС України (5,68–6,11); зменшення міжнародної технічної допомоги для реформування органів системи МВС України (5,44–5,65); необ'єктивного оцінювання ситуації зі свободою ЗМІ (5,7–5,19) та викори-

DOI (Issue): <https://doi.org/10.36486/np.2019.3>

Issue 3(45) 2019

стання інструментів міжнародних організацій для безпідставної затримки / арешту громадян України за кордоном (4,3–4,81);

– отримання патронату над державою через вплив агресором на органи системи МВС (4,54–7,31);

– дискредитація (фізичне насилля) відомих діячів у державі, активістів Майдану (5,08–5,63);

– тощо (рис. 6).

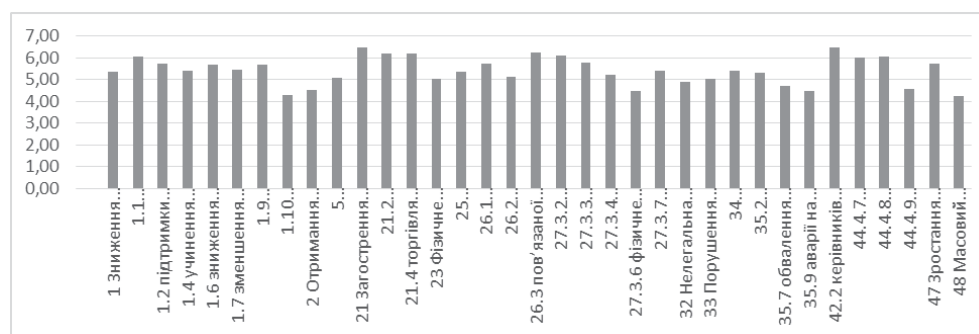

Рис. 6. Рейтинг гібридних загроз у секторі цивільної безпеки, що потребують уваги, але не є першорядними

4 група – гібридні загрози, що потребують відслідковування (2). До цієї групи належать загрози, віднесені до сегментів матриці на перехресті: “середня ймовірність / незначні наслідки”, “низька ймовірність / незначні та критичний стан наслідків”:

– зниження підтримки України міжнародною спільнотою шляхом: інспірування фізичних атак на дипломатичні представництва в Україні та зниження ефективності моніторингу безпекової / інформаційної сфери.

Проведений аналіз гібридних загроз у секторі цивільної безпеки не є остаточним і потребує більш глибокого дослідження з використанням більш широкого масиву даних та інформації, застосування сучасних методів та інструментів аналізу. Разом із цим, достатньо показовими є використані у дослідженні статистичні дані та матеріали опитування експертів у системі органів Міністерства внутрішніх справ України, що дозволило ідентифікувати гібридні загрози у секторі громадської безпеки та цивільного захисту та на основі оцінювання експертним середовищем здійснити їх рейтингування й ранжування, визначивши найважливіші, що потребують невідкладного впровадження заходів щодо зниження ризику їх настання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арзумян Р.В. Определение войны в 21 веке. Обзор XXI ежегодной конференции по стратегии Института стратегических исследований Армейского военного колледжа, 6–8 апреля 2010. Ереван, 2011. 48 с.

2. Гбур З.В. Актуальні гібридні загрози економічній безпеці України. Інвестиції: практика та досвід. № 7/2018. С. 97–99.

3. Магда Є.М. Гібридна війна: сутність і структура феномена. Міжнародні відносини: Серія “Політичні науки”. 2014. № 4. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2489 (дата звернення: 07.06.2019).

© Kovalchuk Tetiana, Korystin Oleksandr, Svyrydiuk Nataliia, 2019

DOI (Article): <https://doi.org/10.36486/np.2019.3.08>

Issue 3(45) 2019

<http://naukaipravoohorona.com/>

4. *Мартинюк В.* Гібридні загрози в Україні і суспільна безпека. Досвід ЄС і східного партнерства. Київ. 2018. 106 с.

5. *Предборський В.А.* “Гібридна” війна як відбиття закономірностей розвитку суспільства незавершеної модернізації. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 10. С. 13–18.

6. *Руснак І.С.* Воєнна безпека України у світлі реформування сектора безпеки і оборони. Наука і оборона. 2015. № 2. С. 9–14.

7. Транскордонна безпека: політико-правовий, соціально-економічний, гуманітарний та екологічний вимір: зб. матеріалів Міжн. наук.-практ. конф., Львів, 21 квіт. 2017 р. / упоряд.: М.З. Мальський, О.С. Кучик, Р.В. Вовк. Львів: Факультет міжнародних відносин, 2017. 96 с.

8. Протидія відмиванню коштів: міжнародні стандарти, зарубіжний досвід, адміністративно-правові, кримінологічні, кримінально-правові, криміналістичні засади та система фінансового моніторингу в Україні: підручник. за ред. О.Є. Користіна. Київ: Скіф, 2015. 984 с.

9. *Користін О.Є., Свиридюк Н.П.* Оцінювання ризиків організованої злочинності. Наука і правоохоронна. 2016. № 4 (34). С. 127–131.

10. *Addressing Hybrid Threats. Gregory F. Trevorton, Andrew Thvedt, Alicia R. Chen, Kathy Lee, and Madeline McCue* Printed by: Arkitektkopia AB, Bromma 2018.

11. Helsinki in the era of hybrid threats – Hybrid influencing and the city City of Helsinki, publications of the Central Administration 2018.

12. Joint Communication to the European Parliament and the Council. Joint Framework on countering hybrid threats – a European Union response / European Commission. URL: http://eur_lex.europa.eu/legal_content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016JC00_18&from=EN (дата звернення: 07.06.2019).

13. Joint Report to the European Parliament and the Council on the implementation of the Joint Framework on countering hybrid threats - a European Union response. EU Council. URL: http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST_11539_2017_INIT/en/pdf (дата звернення: 07.06.2019).

14. The origins of the concept of a hybrid war. Elec_tronic journal “The Bell” 28 Feb. 2015. URL: http://www.thebell_forum._com/showthread.php?t=130013 (дата звернення: 07.06.2019).

REFERENCES

1. *Arzumanyan R.V.* (2011) Opredelenie voynyi v 21 veke. “Definition of War in the 21st century”. Review of the XXI Annual Conference on Strategy of the Institute of Strategic Studies of the Army Military College, April 6–8, 2010. Yerevan. 48 p. [in Russian].

2. *Hbur Z.V.* (2018) Aktualni hibridni zahrozi ekonomichnii bezpetsi Ukraini. “Actual Hybrid Threats to Ukraine’s Economic Security”. Investment: Practice and Experience 7, 97–99 [in Ukrainian].

3. *Mahda Ye.M.* (2014) Hibrydna viina: sutnist i struktura fenomenu. “Hybrid War: Nature and Structure of the Phenomenon”. International Relations: Political Science Series. No 4. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2489 (date of application: 07.06.2019) [in Ukrainian].

4. *Martyniuk V.* (2018) Hibrydni zahrozy v Ukraini i suspilna bezpeka. “Hybrid Threats in Ukraine and Public Safety”. EU and Eastern Partnership Experience. Kyiv. 106 p. [in Ukrainian].

5. *Predborskyi V.A.* (2014) “Hibrydna” viina yak vidbytta zakhomirnostei rozvytku suspilstva nezavershenoi modernizatsii. “Hybrid” War as a Reflection of the Patterns of Development of a Society of Incomplete Modernization”. Formation of Market Relations in Ukraine No.10, P. 13–18 [in Ukrainian].

6. *Rusnak I.S.* (2015) Voienna bezpeka Ukrainy u svitli reformuvannia sektora bezpeky i oborony. “Ukraine’s Military Security in the Light of Security and Defense Sector Reform”. Science and Defense No. 2, P. 9–14 [in Ukrainian].

7. Transkordonna bezpeka: polityko-pravovy, sotsialno-ekonomichni, humanitarni ta ekolohichni vymir. “Cross-Border Security: Political, Legal, Socio-Economic, Humanitarian and Environmental Dimension”: coll. of materials of International Research Practice Conf., Lviv, Apr 21 2017 / compilers M.S. Malskyi, O.S. Kuchik, R.V. Vovk. Lviv: Faculty of International Relations, 2017. 96 p. [in Ukrainian].

8. Protydia vidmyvaniu koshtiv: mizhnarodni standarty, zarubizhnyi dosvid, administratyvno-pravovi, kryminologichni, kryminalno-pravovi, kryminalistychni zasady ta systema finansovoho monitoryngu v Ukraini (2015). “Anti-Money Laundering: International Standards, Foreign Experience,

© Kovalchuk Tetiana, Korystin Oleksandr, Svyrydiuk Nataliia, 2019

Administrative Law, Criminology, Criminal Law, Forensic Principles and Financial Monitoring System in Ukraine”: textbook / compiler O.Y. Korystin. Kyiv: Skif. 984 p. [In Ukrainian].

9. *Korystin O.Y., Svyrydyuk N.P.* (2016) Otsiniuvannia ryzykiv orhanizovanoi zlochynnosti. “Assesment of the Risks of Organized Crime”. *Nauka i Pravoohorona* 4 (34), 127–131 [in Ukrainian].

10. *Gregory F. Treverton, Andrew Thvedt, Alicia R. Chen, Kathy Lee, and Madeline McCue* (2018) Addressing Hybrid Threats. Printed by: Arkitektkopia A.B. [in English].

11. Helsinki in the era of hybrid threats – Hybrid influencing and the city City of Helsinki, publications of the Central Administration 2018 [in English].

12. Joint Communication to the European Parliament and the Council. Joint Framework on countering hybrid threats – a European Union response / European Commission. URL: http://eur_lex.europa.eu/legal_content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016JC00_18&from=EN (Date of Application: 07.06.2019) [in English].

13. Joint Report to the European Parliament and the Council on the implementation of the Joint Framework on countering hybrid threats – a European Union response. EU Council. URL: http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST_11539_2017_INIT/en/pdf (date of application: 07.06.2019) [in English].

14. The origins of the concept of a hybrid war. Electronic journal “The Bell” 28 Feb. 2015. URL: http://www.thebell_forum._com/showthread.php?t=130013 (date of application: 07.06.2019) [in English].

UDC 351.862:355.58(477)

Kovalchuk Tetiana,

Candidate of Political Sciences, Deputy Minister of Internal Affairs of
Ukraine, Kyiv, Ukraine,

ORCID ID 0000-0002-5439-8451

Korystin Oleksandr,

Doctor of Juridical Sciences, Professor, Honoured Worker of Science and
Technology of Ukraine, Co-Head Director of the State Research Institute

MIA Ukraine, Kyiv, Ukraine,

ORCID ID 0000-0001-9056-5475

Svyrydiuk Nataliia,

Doctor of Juridical, Associate Professor,

Deputy Head of the Research Laboratory, State Research Institute MIA
Ukraine, Kyiv, Ukraine,

ORCID ID 0000-0001-9772-1119

HYBRID THREATS IN THE CIVIL SECURITY SECTOR IN UKRAINE

Paper focuses on the study of hybrid threats in the civil security sector in Ukraine. The analysis covers the whole range of activities of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, taking into account the activities of the National Police, National Guard, State Border Service, State Emergency Service, State Migration Service and service centers.

The study was conducted on the basis of obtained unique empirical material – the results of the questionnaire for the experts of the Ministry of Internal Affairs and the central governments coordinated by the Cabinet of Ministers of Ukraine on the identification and assessment of the possibility and impact of hybrid threats in the civil security sector, based on the respondents own professional experience and their

© Kovalchuk Tetiana, Korystin Oleksandr, Svyrydiuk Nataliia, 2019

DOI (Article): <https://doi.org/10.36486/np.2019.3.08>

Issue 3(45) 2019

<http://naukaipravoohorona.com/>

expertise in this area. The validity of the obtained expert sample is based on the introduction of logical error detection indicators in the questionnaire.

The key areas of the study are the identification, rating and ranking of hybrid threats in the field of civil security in Ukraine.

On the basis of the expert assessment and application of the threat matrix, the ranking of hybrid threats was divided into 4 groups and ranked in each group. Particular emphasis is placed on the most significant threats in the field of civil security, which require immediate response and the development of appropriate state counteraction policy and the reduction of their risk.

It has been emphasized that today draft normative acts to regulate this line of activity should be developed. In this context, the Ministry of Internal Affairs has a unique structure, and in addition to the combined efforts of the departments of the central apparatus coordinated communication with the central governments coordinated by the Cabinet of Ministers of Ukraine through the Minister of Internal Affairs will ensure that an appropriate expertise will provide the creation of relevant achievements on the complexity and effectiveness of counteracting hybrid threats, provision the subjects of national security of Ukraine with the information necessary for making management decisions in the mentioned field.

Keywords: hybrid threats, sector of civil safety, identification, ranking, counteraction to hybrid threats, system of bodies of the Ministry of Internal Affairs, expert environment.

Отримано 28.08.2019